

Alapállapot-jelentés

Az alapállapot-jelentés tartalmi követelményeit a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 13. számú melléklete tartalmazza, mely szerint, ha a kérelmező által a felügyelőség számára korábban benyújtott dokumentáció tartalmazza az alapállapot-jelentés e pontban szereplő tartalmi elemek valamelyikét, akkor elegendő az érintett dokumentáció részre hivatkozni.

1. *A terület pontos lehatárolása, sarokponti EOY koordináták, helyrajzi szám:* Az érintett telep a Dombrád 0178/3, 0178/4 és 0178/1 hrsz-ú területeken található. A terület sarokponti EOY koordinátái: 1. X – 323597, Y – 862026; 2. X – 323425, Y – 862091; 3. X – 323548, Y – 862279; 4. X – 323489, Y – 862273.

A terület művelési ága: kivett telephely, vágóhid épület és raktár.

Az 1:10.000 és 1:4.000 méretarányú térképeket a mellékletben találhatók.

2. A légifotók, arhív térképek, fotódokumentációk nem állnak rendelkezésre.
3. A terület földrajzi, éghajlati, talajtani, földtani, vízföldtani adottságainak bemutatása:

Földrajzi elhelyezkedés

Dombrád Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében található. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az Alföld ÉK-i részén helyezkedik el. A település tájféldrajzilag a Felső-Tiszavidék középtájához, azon belül a Rétköz kistájához tartozik.

A telephely Dombrád város közigazgatási területén található.

Domborzati adatok

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye földrajzilag a Nyírség homok-domborzati szigetére, s a Felső-Tisza-vidék alacsony árterületére tagolódik. A Nyírség, mint különálló homoksziget földtani felépítését tekintve elkülönül környezetétől. A nyírségi homokdombság körüli síkságok tengerszint feletti magassága 100-110 m, a homokbuckák zöme pedig meghaladja a 150 m-t is. A Nyírség centrumától észak felé a Tisza folyó irányába haladva a terepszint fokozatos lejtéssel csökken.

Vízföldtani viszonyok, felszín alatti és felszíni vizek

Víznyerési szempontból a legidősebb paleozoós és triász rétegeknek nincs gyakorlati jelentőségük. Magából a triász karsztból való víztermelés a nagy mélység miatt nem gazdaságos. A feltokban található eocén és oligocén képződmények vízzáróak. A miocén összletnek azonban a triászból átszivárgó víz mellett a magasabb szinteken saját készlete is van, de kitermelését ebben az esetben is valószínűleg gazdaságtalanná teszi az utánpótlódás hiánya. Az előzőek alapján a felszín alatti vízbeszerzés szempontjából tehát a pliocén-pleisztocén korú törmelékes víztárolók jöhetnek számításba. A kb. 1.300 m fekvéymélységű pliocén víztartó képződmények vize a magas hőmérséklet, só- és gáztartalom miatt ivóvízként nem használható, alkalmas viszont a felmerülő hévízigények kielégítésére. Az ivó-, ipari- és mezőgazdasági célú vízkivételek a hideg édesvizet tároló pleisztocén alluviális összletből történnek. A közműves vízellátás alapjául elsősorban az alsó pleisztocén rétegvizek szolgálnak, melyek mind minőségi, mind pedig mennyiségi szempontból a legkedvezőbbek.

A Nyírségi központi részén a talajvízszint és az alsó pleisztocén rétegvíz szintek között mintegy 30 m-es vízszint különbség van. A terület két nagy vízföldtani táj egysége közül a Nyírség területe a leszálló, míg a Szatmár-Beregi síkság a felszálló vízmozgás övezetéhez tartozik. A Nyírségben beáramló vizek oldalirányban, ill. K-re a mélyebb fekvésű Szatmár-Beregi síkság, és északra a Tisza folyó felé távoznak a rendszerből. Felülről nyitott többszintes áramlási rendszerrel van tehát dolgunk, ahol a rendszer a talajvíz közvetítésével kapcsolatban van az atmoszférával és a felszíni vizekkel, ezért annak révén, hogy a vízkitermelés miatt megsüllyedő talajvíztükről való párolgás csökken, illetve a belvízcsatorna hálózatba és természetes felszíni vizekbe elszivárgó víz hozama is kisebb lesz, utánpótlást kap.

A terület felszíni vízhálózatát természetes vízfolyások és mesterséges csatornák alkotják. A térséget északról a Tisza Révleányvár és Tiszabercel közötti 40 km-es szakasza, míg délről a Belfő-csatorna vízrendszere határolja.

A telepet a Tisza északról 2.080 m-re közelíti meg. A Tisza a Duna vízgyűjtőjéhez tartozik. A 157 ezer km² kiterjedésű tiszai vízgyűjtőt északnyugattól délkeletig húzódó karéjban a Kárpátok magasan kiemelkedő gerince koszorúzza, míg nyugat és délnyugat felől a vízválasztó egészen alacsony. A területet középen az Erdélyi-szigethegység osztja

meg, amelytől keletre az Erdélyi-medence, nyugatra az Alföld kerül el. A Tisza jellemző vízállás szélsőségei: 206 cm és 890 cm, kisvízhozam $75 \text{ m}^3/\text{s}$; középvízi vízhozam: $337 \text{ m}^3/\text{s}$; nagyvízi vízhozam: $3670 \text{ m}^3/\text{s}$.

Éghajlat

A térség mérsékelt meleg, a csapadékelátottságot tekintve száraz. A napsütéses órák száma évente 1940 óra körüli. Nyáron 770 óra, télen pedig 170 óra napsütés valószínű.

Az évi középhőmérséklet $9,5 - 9,6 \text{ }^\circ\text{C}$. A legmelegebb nyári napok maximum hőmérsékletének átlaga $33,6 \text{ }^\circ\text{C}$, a leghidegebb téli napok minimumának átlaga pedig $-18,0 \text{ }^\circ\text{C}$.

A csapadék sokévi átlaga 580-600 mm, melyből a nyári félévben 330-340 mm eső hullik. A legtöbb, egy nap alatt lehullott csapadék 77 mm volt. A téli évszakban mintegy 38-40 hótakarós napra számíthatunk, az átlagos maximális hóvastagság 18 cm körüli. Az ariditási index értéke 1,17-1,21.

Uralkodó szélirány az É-i és a DNY-i. Az átlagos szélsősebesség 2,5-3,0 m/s közötti.

Talajtani és földtani viszonyok

A Tisza öntésterületén kialakult fiatal, nyers öntéstalajok, réti öntéstalajok és réti talajok fordulnak elő, termékenységük közepes.

Az érintett telephely és a környező területek talaja lecsapolt réti öntéstalaj, viszonylag magas agyag- és homoktartalmú öntéstalajok és homokos löszön kialakult erdőtalajok.

A Rétközben a holocén üledékek (lápos-kötés képződmények, öntéshomok, öntésiszap) foglalják el a legjelentősebb területet. A pleisztocén kori futóhomokok szigetszerűen emelkednek ki a holocén képződményekből, vagy a Nyírség felől félszigetszerűen nyomulnak be a kistáj területébe. A pleisztocén végén a Rétközben mindenütt futóhomokbuckás felszínek voltak a jellegzetesek, a keleti részén mély szélbarázdák, hatalmas hosszanti garmadák alakultak ki, a nyugati felében kis relief energiájú szélbarázdás felszíneket löszös homoktakaró fedte be. Az óholocénban a terület süllyedése miatt többfelé megindult a láposodás, ami hozzájárult a futóhomok csökkenéséhez. A Tisza a holocén folyamán jelent meg itt, és oldalazó eróziójával nagy területeken lenyeste a löszös homokkal fedett szélbarázdás térszíneket és a magasabb futóhomok felszíneket. Később a Tisza elhagyta a Rétközt, de árvizeivel csaknem minden esztendőben előntötte, nagy mennyiségű iszapot, agyagot és homokot rakott le területén. Ugyancsak a folyó árvizei táplálták a csapadékosabb bükk fázisban megnövekedett jelentős mocsarakat is.

A süllyedéseken kívül a Rétköz láposodásához az is hozzájárult, hogy szegélyén a Tisza partjai fokozatosan magasodtak és a vizek az áradások után a folyóhátaktól nem tudtak visszafolyni a mederbe. A Tisza mentén fekvő 2-5 km széles része alluviális képződményekkel borított, ezekből néhol löszös homokkal fedett kisebb-nagyobb futóhomok szigetek emelkednek ki.

Az élővilág és a védendő természeti értékeknek a bemutatása a hiánypótlási dokumentáció 10. pontjában található.

4. A területen évtizedek óta állattartást folytatnak. A sertéstelep 1973 óta üzemel. A jelenlegi üzemeltető „Dombka 2003” Zrt. 2003 óta végez a területen sertéstartást. A telep „Dombka 2003” Zrt. általi üzemeltetése során a veszélyes anyagok és hulladékok anyagforgalma, tárolása, szállítása, kezelése megegyezett a jelenlegi gyakorlattal.
5. A telepen végzett tevékenységek, technológiák, a felhasznált anyagok, a keletkező hulladékok és a környezeti kibocsátások ismertetése a környezetvédelmi hatóságra 2013-ban benyújtott teljes körű felülvizsgálati dokumentáció 2.5., 3.2. és 4.1. - 4.6. pontjaiban megtörtént.
6. A telepen folytatott tevékenységek közül a sertéstartás során keletkező trágya tárolása, kezelése, ill. a biogáz üzemben keletkező fermentlé tárolása okozhat szennyezést a földtani közegben és a felszín alatti vizekben.
A környezethasználó részére ennek nyomon követése érdekében a környezetvédelmi hatóság figyelő kutak kialakítását és rendszeres mintázását írta elő.
A környezethasználó a talajvíz minőségét rendszeresen ellenőrzi, annak eredményeit a környezetvédelmi hatóság részére megküldi.
A felügyelőség az eredményeket rendszeresen megkapja, és azok alapján beavatkozást nem tartott szükségesnek.

7. A telepen semmilyen szennyezőanyag környezetbe történt kibocsátásáról, ill. havária eseményről nincs tudomásunk. Ennek megfelelően kárfelszámolási intézkedések sem történtek. A környezetvédelmi felülvizsgálatok, állapotértékelések, auditok és azok dokumentációinak bemutatása a 2013-ban benyújtásra került teljes körű felülvizsgálati dokumentáció 2.4. és 3.3. pontjában megtörtént.
8. A telepen keletkező veszélyes hulladékok kezelésével kapcsolatos információkat a 2013-ban benyújtott teljes körű felülvizsgálati dokumentáció 4.3. pontja tartalmazza.
- A telepen az épületek fertőtlenítésére használnak veszélyes anyagokat. A fertőtlenítő anyagok egyidejűleg tárolt mennyisége 350 kg. Tárolása raktárban történik.
- A telepen lévő földalatti tárolótartályok, csővezetékek bemutatását a 2013-ban benyújtott teljes körű felülvizsgálati dokumentáció 3.4. pontja tartalmazza.
9. A telep hatályos területrendezési terv szerinti területhasználati besorolása: Kmü: Különleges területek – Mezőgazdasági üzemi terület.
- Dombrád település a módosított 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 7. § és 2. mellékletével összhangban, a módosított 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet szerint a felszín alatti vizek szempontjából fokozottan érzékeny területek közé került besorolásra.
- A vizek mezőgazdasági eredetű nitrát-szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet szerint Dombrád település a nitrát-érzékeny települések közé tartozik.
10. Az érintett terület tulajdonosa és használója a „Dombka 2003” Zrt.
- Székhelye: 4492 Dombrád, Andrássy u. 82.
- E-mail címe: dombka2003zrt@gmail.com
- Telefon: 45/465-029

A területen a földtani közegben és a felszín alatti vizekben az alapállapot-jelentés készítését megelőzően végzett tevékenységből származó szennyeződés nem feltételezhető.

A környezethasználó a felszín alatti vizek állapotváltozásának figyelemmel követése érdekében monitoring kutakat létesített. A monitoring kutakban a környezethasználó a talajvíz minőségét rendszeresen ellenőrzi, a vizsgálatok eredményeit a felügyelőség

részére megküldi. A felügyelőség az eredményeket rendszeresen megkapja, és azok alapján eddig beavatkozást nem tartott szükségesnek.

A telepen továbbra is folytatni kívánt tevékenység nem veszélyezteti a felszín alatti vizeket és a földtani közeget. A telepen felhasznált veszélyes anyagok tárolása, felhasználása során alkalmazott gyakorlat kizárja a környezetszennyezés lehetőségét.

A keletkező veszélyes hulladékok kezelése a hatályos jogszabályoknak megfelelő, így a környezetszennyezés lehetősége kizárható.

A telepen keletkező hígtrágya és fermentlé tárolása szigetelt tárolókban történik. A tárolók műszaki állapotát folyamatosan ellenőrzik. Az almos- és hígtrágya kezelése, ill. a fermentlé kijuttatása során odafigyelnek arra, hogy a szállító járművek töltése és ürítése során elfolyás ne fordulhasson elő.

A telepen üzemelő munkagépek és szállítójárművek meghibásodása (olaj és üzemanyag elfolyás) azonnal és teljes körűen felszámolható, így az ebből fakadó környezetszennyezés kizárható.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 20/B § (2) bekezdése értelmében, ha a terület korábbi és további használatának bemutatása alapján a földtani közegben vagy a felszín alatti vizekben az alapállapot-jelentés készítését megelőzően végzett tevékenységből származó szennyeződés nem feltételezhető, és az elkezdni vagy folytatni kívánt tevékenység nem veszélyezteti a felszín alatti vizeket és a földtani közeget, akkor ezek állapotának bemutatása (alapállapot-jelentés 2. pont) indoklással mellőzhető.

Álláspontunk szerint az eddig bemutatottak alapján az alapállapot-jelentés 2. pontja mellőzhető.